

7. Управління адаптацією підприємств до ринкових умов господарювання

Мар'яна Прокіп, Юлія Левченко

Національний університет харчових технологій

Вступ. : У наш час поширеною є концепція підприємства як живого організму, якому в процесі своєї життєдіяльності необхідно ефективно взаємодіяти з середовищем функціонування. Даний процес не є саморегулюючим і потребує втручання. Тому виникає необхідність управління адаптацією підприємства до ринкових умов господарювання.

Матеріали і методи. :Базою для дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних науковців. Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: дедуктивний – для дослідження теоретичних аспектів теми; емпіричний, експертний та порівняння – в процесі розробки загальних рекомендацій щодо управління адаптацією підприємств, тощо.

Результати. :Зміни, які відбуваються у зовнішньому середовищі, здійснюють значний вплив на підприємство, що викликає невідповідність внутрішнього середовища зовнішнім вимогам. Відсутність швидкої реакції на зміни може спричинити кризовий стан, чим і зумовлений високий ступінь значимості адаптації для будь-якої організації.

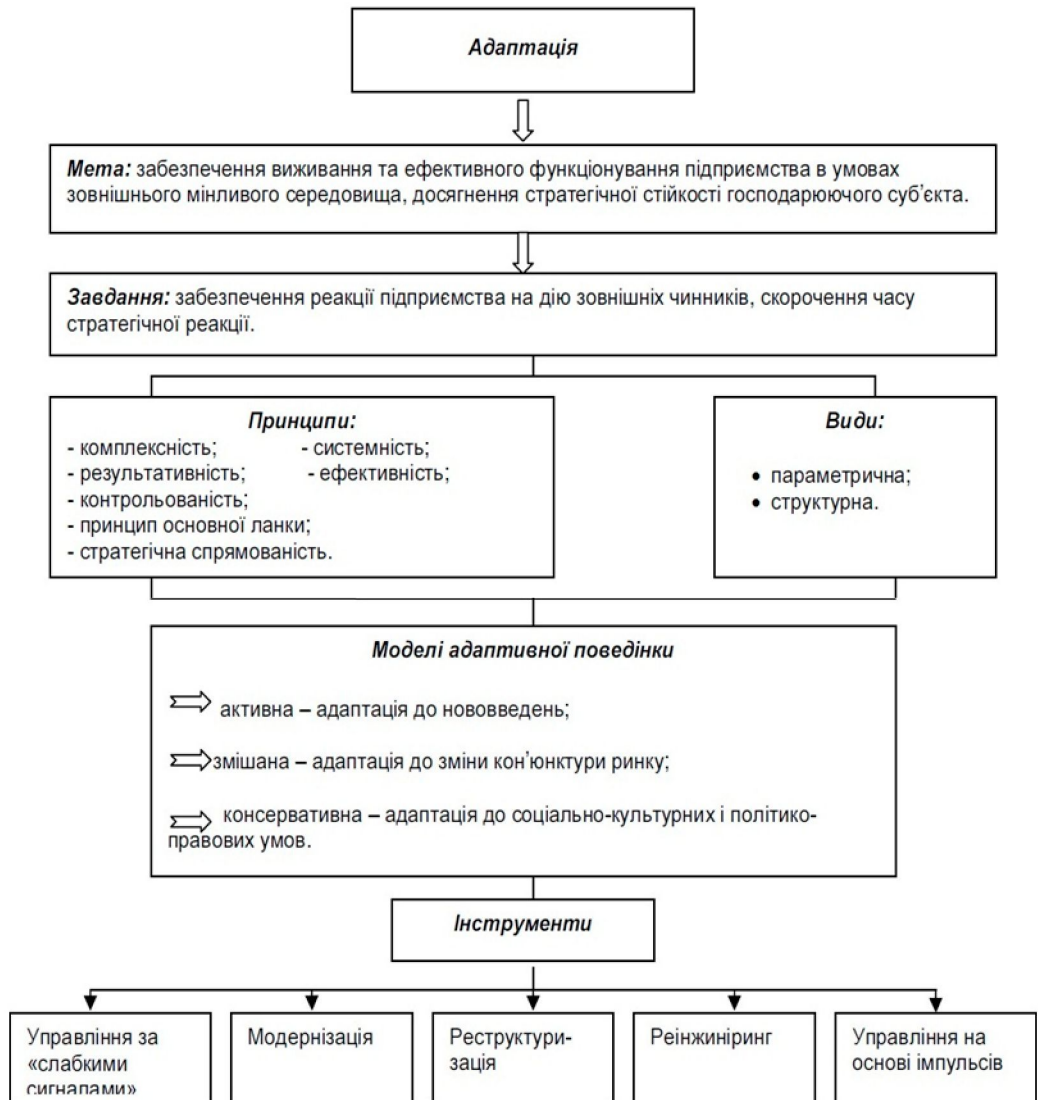

Рис. 1. Структурна схема механізму адаптації підприємств до ринкових умов

Відповідно, основними завданнями є: по-перше, забезпечення реакції підприємства на дію зовнішніх чинників, по-друге, скорочення часу стратегічної реакції. На думку вітчизняних вчених, є три основні варіанти виконання даних завдань, а отже, три типи адаптивних процесів:

1. Прогнозування змін, підготовка до них і, швидка реакція при їх виникненні.
2. Розвиток «імунітету» до змін, управляти якими складно або неможливо шляхом підвищення економічної стійкості системи та зосередження основних зусиль на факторах, що піддаються впливу та контролю.
3. Управління змінами, а не реакція на них.

Важливою для кожного підприємства є система контролю і раннього виявлення ознак передбачуваної кризової ситуації і розробка програми адаптаційного управління, яка включає сукупність форм і методів реалізації антикризових процедур.

Механізм адаптаційного управління підприємством повинен складатися з таких основних підсистем:

- Підсистема діагностики фінансового стану і оцінки перспектив розвитку бізнесу підприємства.
- Підсистема маркетингу.
- Підсистема антикризової інвестиційної політики.
- Підсистема управління персоналом.
- Підсистема організаційно-виробничого менеджменту.
- Підсистема організації ліквідації підприємства.

Адаптаційне управління застосовується залежно від організаційно-економічної форми підприємства, належності його до корпоративного чи некорпоративного сектора, конкретного економічного стану підприємства. При усіх особливостях проведення антикризових заходів потрібно враховувати, що на глибину і масштабність заходів впливає ряд чинників, серед яких основними є структура власності, підготовленість менеджменту і його зацікавленість у проведенні антикризових дій.

Висновки. : Реалізація заходів щодо адаптації підприємств до нових умов господарювання включає вирішення взаємопов'язаних проблем і ефективної виробничої діяльності, ефективного фінансування та інвестування, ефективної маркетингової стратегії, системи управління персоналом, ефективних організаційних змін і впровадження нововведень. Тільки комплексне розв'язання цих проблем дасть можливість підприємствам швидко адаптуватись до умов ринкового середовища.

Література

1. MethodologyNotes: Seasonaladjustment. MarkBrereton. OfficeforNationalStatistics. EconomicTrends 621 August 2005. – P.25-27.
2. Білошкурська Н.В. – Моделі адаптивної поведінки та їх роль у формуванні економічної безпеки підприємства / Актуальні проблеми економіки. 2010 №12 (114).
3. Геворкян А.Ю. – Теоретико-методологічна сутність категорії «адаптація» підприємств – КП Харків – 2012.